

Pod pepelom, ki je pokrival pogašeni ogenj julijske revolucije, je začelo počasi zopet tleti. Bolj in bolj so bile stranke nezadovoljne z novim „liberalnim meščanskim“ kraljem; od dne do dne je postajalo njegovo stališče bolj težavno.

Že njegova lakomnost mu je zaigrala precej narodove naklonjenosti; hotel je imeti povišano apanažo, pa so mu jo brž znižali. Katoličanom se je najbolj zameril, ker je odvzel škofom pravico dohajati v gosposko zbornico in prepovedal javne cerkvene obhode; tudi s tem se ni preveč prikupil, da je odpustil iz službe mnogo generalov in častnikov, ki so bili preveč vdani Karolu X. Svobodomiselnici so se jezili, ker je policija odločno branila razdvijanim tolpom skruniti cerkve in sramotiti duhovščino. Ker je vedno bolj padala kupčija in nazadoval obrt, je ostalo na tisoče delavcev brez dela; v malo tednih

VHOD V GROBIŠČE ZADNJIH BOURBONOV
NA KOSTANJEVICI

se jih je izselilo nad 150.000 iz Pariza. Liberalni in republikanski elementi so pri teh okoliščinah imenitno napeljavali vodo na svoj mlin.

Julijski nemiri so vzbudili po vsej Evropi revolucionarno gibanje. Francoski svobodomiselnici in revolucionarji so zahtevali, da mora vlada podpirati upornike v tujih državah; vladi v največjo korist in potrebo pa je bilo, da je izkušala ostati v kolikor mogoče prijaznem razmerju s tujimi lastni.

Že prvo leto Louis Filipovega vladanja so se začeli pojavljati nemiri. V decembru l. 1830. se je ljudstvo dvignilo proti legitimistom — pristašem Henrika V. Kmalu nato — 21. februarja 1831 — je dala enajsta obletnica umora vojvoda Berryskega povod novim nemirom. Razdražena množica je planila v cerkev, kjer so imeli legitimisti mašo za umorjenim vojvodom, in po vandalsko vse razbila. Drugi dan

je razdejala škofovo palačo. Dasi naperjeni proti legitimistom, so bili ti nemiri tudi vladi precej nevarni.

Republikanci, ki so organizirali delavce, dijake, revne meščane in postopače s pomočjo izkušenih rovarjev v svojo stranko, so v tajnih zvezah in po časopisih ščuvali ljudstvo proti vladi in neprestano iskali ugodne prilike, da bi jo izpodrinili. — Ko je prišlo poročilo iz Varšave, da se je posrečila poljska vstaja, so razpihali republikanci izpod pepela nov ogenj in uprizorili v Parizu in v drugih mestih nemire; najhujši je bil upor brezposelnih delavcev v Lyonu. Preprosto ljudstvo revežev in siromakov je bilo ogorčeno, ker ni imelo pravice pošiljati svojih zastopnikov v državni zbor, zato se je dalo tem laže zapeljati in zaslepiti od republikancev, ki so jim delali vse mogoče obljube. Leta 1832. je izbruhnila v Parizu kolera; ljudstvo je bilo prepričano, da je vlada zastrepila vodnjake; v tej laži in pomoti je napol zdijvalo. Pogreb znamenitega republikanskega govornika, generala Lamarquea, ki je umrl vsled kolere, so inscenirali revolucionarji kot velikansko demonstracijo republikanske misli. Pri tem je prišlo do hudih nemirov. Oboroženi delavci, veterinarji in politehniki so drli po mestu z rdečimi zastavami v rokah in klicali: „Proč z Louis Filipom! Živela republika!“ Šele drugi dan se je po hudem boju posrečilo 60.000 vojakom zatreti upor.

Poldrugi mesec zatem — 22. julija — je umrl v Schönbrunnu vojvoda Reichstadtski, sin Napoleona I. Osvobojen velike skrbi od te strani, se je Louis Filip toliko bolj bal legitimistov, ki so hoteli spraviti na prestol vojvoda Bordeauxkega, sina umorjenega vojvoda Berryskega. Ker jih je bilo premalo, se jim je že več načrtov ponesrečilo, a častihlepna vojvodinja Berryska le še ni obupala. Zanašala se je na južni in zahodni del Francije. Leta 1831. je nabrala denarno podporo in pripravila vse, da bi izvršila svoj veliki naklep. Njen tast Karol X. ni imel velikega upanja in zato tudi ni odobral njenih drznih naklepov. Koncem aprila se je pripeljala iz Italije na Francosko. Po dolgem in nevarnem trudu se ji je posrečilo v Vendeji preslepiti nekaj kmetov, ki so se meseca julija vzdignili za njenega sina. Vlada je upor kmalu zatrla in polovila več legitimistov; naposled je neki jud za drag denar izdal vojvodinjo, ki so jo ujeli v Nantu, skrito v neki peči. Ko pa je v ječi porodila in priznala, da se je tajno poročila z italijanskim grofom Luchese Pallijem, ji vlada ni več branila odpotovati v Sicilijo, ker je vsled te zveze izgubila ves ugled in ni bila meščanskemu kralju nič več nevarna. Ločiti se je morala od kraljeve družine in prepustiti sina v vzgojo vojvodinji Mariji Tereziji Šarloti, soprogi Ludovika, njegovega strica.